اقتصاد ایران
گروگانگیری دو ایرانی و انتقال دکل نفتی ۱۲

بورس
رشد ۱۵ واحدی شاخص کل ۱۳

بازار
پیچ و خم های لیزینگ ۱۴

بازار
احتمال گرانی میوه ۱۴

برخی مواد محذوف برنامه چهارم احیا می‌شود

نایب‌رئیس مجلس خواستار ارائه لایحه متمم برنامه چهارم به مجلس شد

بهناز صادق‌پور

برای دومین بار مهمان جلسه صبحانه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران از قوه مقننه آمده بود. مهندس باهنر نایب‌رئیس مجلس در جمع نمایندگان بخش خصوصی حاضر شد و گلایه و پیشنهاداتشان را شنید. پس از شنیدن تمام نظرات، باهنر جامع و خلاصه درخصوص نظرات مطرح شده سخن گفت. نخستین حرف باهنر تمجید از جلسه بود و اینکه، «شرکت در این جلسات بیشتر برای ما نفع دارد تا میزبان» چه در جلسه صبحانه طی ارتباطی مستقیم خواسته و نظرات بخش خصوصی عنوان شد. باهنر در پایان جلسه و در پاسخ به جمع حاضر از پیشنهاد علاء میرمحمد صادقی مبنی بر کمک بخش خصوصی به حزب‌الله و اختصاص دادن مطالبات دولت از جهت مالیات سال‌های قبل از ۸۳ از بخش خصوصی تشکر کرد و گفت: «خرسندی خود را از پیروزی حزب‌الله اعلام می‌کنم. باید برای بازسازی لبنان کمک جدی صورت بگیرد. ما پیش از این نشان دادیم، وعده خود را برای چنین کمک‌هایی عملی می‌کنیم. ایران در تعهدات بین‌المللی اینچنین بیش از سایر کشورها به تعهدات خود پایبند است. جنوب لبنان برای ما وضعیت ویژه دارد. اینکه مالیات معوق به منظور کمک به لبنان وصول شود، پیشنهاد خوبی است. یا می‌شود برخی کمک‌ها را به عنوان هزینه قابل قبول حساب کرد. همچنین دولت می‌تواند کمک‌های بخش خصوصی به لبنان را به ۵۰ درصد قیمت بخرد که دولت و بخش خصوصی مشترکاً به لبنان کمک کرده باشند. البته طبق اصل ۷۵ قانون اساسی مجلس به تنهایی نمی‌تواند اقدامی بکند تا هزینه‌ها را به گردن دولت بگذارد.» وی اشاره کرد: «دوستی به فرار مغزها اشاره کرد. امروز فرار مغزها با ۳۵ سال قبل متفاوت است. فرار مغزها به کسی تعبیر می‌شود که برود و در دسترس نباشد. مغزی که در کانادا است اما در دسترس ایران باشد و خدماتی به ما بدهد، مشمول فرار مغزها نیست. در برنامه دوم، سوم و چهارم توسعه بحث تحقیقات را به صورت ویژه مورد توجه قرار دادیم. اما این نظر دچار آسیب شد. از اعتبارات تحقیق، سوءاستفاده شد.» وی در پاسخ به اعتراض عسگراولادی درخصوص تشکیل شرکتی در کرمان زیر نظر استانداری آن استان گفت: «هدف از ایجاد چنین شرکت‌هایی، متعدد کردن مراکز است. یعنی کشاورز محصول را به چند شرکت بتواند بفروشد و با انحصار مواجه نباشد. باید تعدد تعاونی‌ها را پذیرفت، ما انحصار را قبول نداریم. باید طوری عمل شود که تولیدکننده مجبور نباشد کالا را تنها به یک مرکز بفروشد. آقای عسگراولادی هم به ما کمک کنند تا این تعدد مراکز و رقابتی شدن آن برقرار شود.» وی به خواسته تعدادی از اعضا مبنی بر حضور نماینده بخش خصوصی در کمیسیون‌های مجلس گفت: «به حضور نماینده بخش خصوصی در کمیسیون‌ها اشاره شد. اگر آیین‌نامه داخلی مجلس را تغییر بدهیم، می‌شود چنین حقی را به صورت رسمی برای بخش خصوصی ایجاد کرد.» باهنر گفت: «اصل بحث امروز درخصوص سیاست‌های کلی اصل ۴۴، چشم‌انداز و ایجاد فضا برای بخش خصوصی بود. اولاً تشکیل کمیسیون ویژه در مجلس، معنای ویژه دارد. بعد از انقلاب تاکنون تنها دو کمیسیون ویژه تشکیل شده و این سومین کمیسیون ویژه خواهد بود. اولین کمیسیون ویژه بعد از انقلاب در مورد گروگان‌های آمریکایی تشکیل شد که امام تمام مسئولیت مربوط به آنها را به مجلس اول و این کمیسیون سپرد. دومین کمیسیون ویژه در مجلس ششم، در مورد مسائل عراق تشکیل شد که چندان موفق نبود. کمیسیون ویژه سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ هم سومین کمیسیون ویژه است. بند (ج) این سیاست‌ها سروصدای زیادی راه انداخته است. اما سایر بندها هم از بند (ج) کمتر نیستند. یک سال و اندی از ابلاغ ۴ بند دیگر می‌گذرد و اقدامی در مورد آنها انجام نشده است. همه این بندها در واقع مولود سند چشم‌انداز است.» وی توضیح داد: «کمیسیون ویژه ما نه دنبال قانونگذاری جدید است و نه لغو قوانین مشخص. ما به سبد قانونی نیاز داریم که اجرای سیاست‌ها را تسهیل کند. برخی سیاست‌ها هم راساً می‌توانند لازم‌الاجرا باشد.» باهنر تاکید کرد: «قانون برنامه چهارم در مجلس ششم و هفتم بررسی و تصویب شد. نهایتاً قانون ابتر شد. تنها به استناد اصل ۴۴ قانون اساسی، به توصیه شورای نگهبان، ده‌ها ماده قانون برنامه چهارم حذف شد. فکر کنم باید متمم برنامه چهارم به مجلس بیاید و مواردی که با ایراد اصل ۴۴ قانون اساسی از سوی شورای نگهبان حذف شد، احیا شود.» وی درخصوص وظیفه نظارتی مجلس و کمیسیون گفت: «کمیسیون همه اختیار مجلس برای نظارت را دارد. یکی از دوستان از تحقیق و تفحص ابراز نگرانی کردند. تحقیق و تفحص از سازمان خصوصی‌سازی به دلیل آن است که بسیاری از فعالیت‌ها انجام شده سازمان، خصوصی‌سازی نبوده است. بنگاه‌هایی واگذار شده و خریدار کارگران را اخراج کرده، زمین را تغییر کاربری داده و تجهیزات را فروخته است. این خصوصی‌سازی نیست. بنابراین برای ما اولویت حفظ اشتغال، افزایش تولید و... است. قیمت‌گذاری اولویت چهارم یا پنجم ماست. تحقیق و تفحص در ذات خود می‌تواند اصلاح ایجاد کند. پس وظیفه اصلی کمیسیون ویژه اصل ۴۴ تهیه سبد قانونی مورد نظر است و البته امکان نظارت هم دارد. باید مدیریت‌ها واگذار شود. نکته دیگر که پاشنه آشیل و اصل دعوا است، آن است که در سیاست‌های ابلاغی و بحث‌های اول انقلاب تاکنون، دو بحث متضاد وجود داشته است: «یکی کارایی بنگاه و دیگری عدالت اجتماعی و بازتوزیع ثروت و رسیدگی به محرومین. دو طیف اقتصادی هم سر همین مسئله دعوا داشتند.» باهنر افزود: «با وجود این بحث‌ها و بندهای ابلاغی اصل ۴۴، هنوز دولت دنبال بزرگ شدن است.» باهنر با اشاره به حجم بالای قوانین مصوب بعد از انقلاب گفت: «ظرف ۲۵ سال بعد از انقلاب، سه برابر ۷۵ سال قبل از آن، قانون تصویب شده است. قوانین آن ۷۵ سال فارغ از جهت‌گیری، از نظر حقوقی سنگین‌تر، متین‌تر و با واژه‌های دقیق‌تری نوشته شده است.» وی وعده داد: «برخی از نظرات مطرح شده سریعاً قابل حل است. اگر قانونی برخلاف مصوب مجلس به صنفی تحمیل شده، دو راه برای مقابله با آن وجود دارد. اول مراجعه به رئیس مجلس که وظیفه تطابق قوانین را دارد و می‌تواند درخواست لغو آن را کند و دیگری دیوان عدالت اداری. پیشنهاد خوب دیگر، فرستادن لایحه بودجه در مهرماه بود. البته قانون بودجه طبق قانون اساسی تنها قانونی است که باید منشاء آن لایحه باشد. دولت توجیه می‌کند که برای دادن بودجه سال بعد باید پنج، شش ماه از عملکرد بودجه سال جاری بگذرد و بازخوردهای آن را ببینند. به هر حال جلو انداختن تصویب بودجه مفید است.» وی در پایان بار دیگر متذکر شد: «ما از این جلسه خیلی استفاده کردیم.»

■ دولت همراه بخش خصوصی

پیش از همه محمد نهاوندیان رئیس اتاق تهران باب سخن گشود. نهاوندیان عذرخواهی کرد که صدایش گرفته و گفت: «گرفتگی صدا به دلیل الله‌اکبر گفتن دیشب بالای پشت‌بام است.» نهاوندیان در خصوص سیاست‌های اصل ۴۴ گفت: «مهم‌ترین بحث اقتصادی کشور، نحوه اجرای سیاست‌ها و شکل پیگیری آنها است. ابتکار مجلس برای تشکیل کمیسیون ویژه سیاست‌های اصل ۴۴ قدم مبارکی بود. سئوال اصلی بخش خصوصی از آقای باهنر آن است که کمیسیون ویژه مجلس چه کاری می‌خواهد بکند و چه کاری می‌تواند بکند. آیا طرح بازنگری اساسی مجموعه قوانین در نظر است. آیا کمیسیون غیر از وظیفه تقنینی وظیفه نظارتی مجلس را هم دارد. نظر مجلس آن است که قوانین بیشتر می‌خواهیم یا نیاز است قوانین کم بشوند. همچنین پیشنهاد می‌شود در مجلس همان‌طور که برای تصویب لوایح نظر نماینده دولت را می‌شنوند، نظر بخش خصوصی را هم بخواهند. یعنی قانونی تصویب نشود، مگر آنکه سخن بخش خصوصی را هم بشنوند.» وی با اشاره به لزوم انسجام قوانین گفت: «گاهی به دلیل تناقض در قوانین مجلس ناچار در تصویب برخی موارد صبر می‌کند. معنی این صبر کمتر بودن یک درصدی رشد اقتصادی است.» وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «بعد از فروپاشی شوروی در ادبیات سازمان ملل و بانک جهانی مفهوم دولت همراه بخش خصوصی مطرح شد که مترقی‌ترین مفهوم است. بحث اقتصاد دولتی یا خصوصی عمر اقتصاد بسیاری از کشورهای در حال توسعه را گرفت.» وی خواستار آن شد که از این پس کارمندان، وزرا و مدیرانی تشویق شوند که فعالیت بخش خصوصی را تسهیل می‌کنند.

■ اعتراض به تصویب بودجه در دقیقه ۹۰

مسعود دانشمند سخنگوی اتاق بازرگانی ایران هم گفت: «در خبرها بود که تحقیق و تفحص از سازمان خصوصی‌سازی شروع شده. یعنی کاری نشده، بازرسی شروع شد. یعنی هم بخش خصوصی برای جلو آمدن می‌ترسد و هم دولت طوری عمل می‌کند که از تحقیق و تفحص به سلامت عبور کند. به‌جای این پارادوکس خصوصی‌سازی و بازرسی باید به سمت واگذاری مدیریت‌ها برویم. باید هدف تولید، اشتغال و توانمندسازی باشد نه قیمت‌گذاری برای جبران درآمد بودجه. فضای خصوصی‌سازی امنیت ذهنی و سرمایه‌ای می‌خواهد. ما بیش از نیاز به سرمایه به تکنولوژی و شریک خارجی برای به‌دست آوردن بازارهای بین‌المللی نیاز داریم.» وی ادامه داد: «نکته دیگر اینکه چرا همیشه بودجه دقیقه ۹۰ تصویب می‌شود. یک‌ماه بعد از تصویب، تازه بخش خصوصی متوجه می‌شود که بودجه چگونه است. بهتر نیست لایحه بودجه را اول مهرماه تقدیم مجلس کنند. تا آخر آذر بررسی آن به انتها برسد و یک‌ماه قبل از پایان سال حتی بودجه استان‌ها هم مشخص باشد. سال قبل درخصوص کتاب تعرفه هم مشکل به‌وجود آمد. کتاب تعرفه را چاپ کردند اما بعد کتاب جمع شد و تعرفه را عوض کردند.»

■ تشکیل شرکت جدید دولتی در کرمان

اسدالله عسگراولادی هم گفت: «شنیده‌ها حاکی از آن است که برخی از سازمان‌های دولتی ذهنشان آماده اجرای فرمان رهبری نیست. مجلس باید با قاطعیت جلو برود. ما به سمت کوچک شدن شرکت‌های دولتی قدم برمی‌داریم اما برخی درصدد ایجاد شرکت جدید هستند. در استان کرمان قرار است شرکتی زیر نظر استاندار تشکیل شود که فعالیت آن مشابه شرکت رفسنجان است. این شرکت جدید هم قرار است کار واردات و صادرات را برعهده بگیرد. گرچه اسم این شرکت دولتی نیست اما زیر نظر استانداری است و با بودجه‌های آنچنانی کار می‌کند. خود شرکت رفسنجان هم تجربه خوبی نبود.»

■ بازگشت لایحه قانون تجارت به کمیسیون اقتصادی

دکتر بازرگانی معاون وزیر بازرگانی هم گفت: «در فضای اصل ۴۴ و در ادامه تصویب قانون سرمایه‌گذاری خلاء قانون تجارت احساس می‌شود. قانون تجارت چند ماهی است تقدیم مجلس شده و حسب تدبیر هیات‌رئیسه در دستور کار کمیسیون مشترک قرار گرفته است اما روند بررسی آن کند است. تقاضا داریم به دلیل اهمیت قانون تجارت، این قانون به کمیسیون اقتصادی برگردد. در وزارت بازرگانی ۱۷ هزار نفر- ساعت کار کارشناسی روی این لایحه صورت گرفته است. در کمیسیون اقتصادی فرصت استفاده از نظرات بخش خصوصی هم وجود دارد.»

■ حضور نماینده بخش خصوصی در کمیسیون‌های مجلس

جمیلی و راسخ دو عضو دیگر جلسه نیز هر دو از باهنر خواستند مجلس با حضور نماینده بخش خصوصی در کمیسیون‌های مجلس موافقت کند. جمیلی همچنین به پیشنهاد اتاق بازرگانی برای استقرار دبیرخانه اجرایی اصل ۴۴ در اتاق بازرگانی اشاره کرد و پرسید آیا مجلس موافق این امر هست. راسخ هم به قوانین پیش روی تولیدکنندگان اشاره کرد و خواستار تغییر قوانین کار و تامین اجتماعی شد. وی گفت: «امیدواریم امسال قانون کار عادلانه تصویب شود. در مورد قانون تامین اجتماعی، یکی از مشکلات آن است که اگر کارفرما در پرداخت حق بیمه تاخیر کند، با جریمه ۲۴ درصدی روبه‌رو می‌شود، حال آنکه سود عملیات بانکی بین ۷ تا ۱۴ درصد است.»

■ اختصاص مالیات معوق به لبنان

علاء میرمحمد صادقی نایب‌رئیس اتاق تهران هم گفت: «جریانی که در لبنان پیش آمد گرچه عاقبت به خیر شده اما نگرانی عمومی را در مردم و بخش خصوصی ایجاد کرد. در دو هفته قبل در اتاق تهران و ایران صحبت کردیم و قرار شد افراد برای بازسازی خرابه‌های لبنان تعهداتی داشته باشند. اگر مصلحت بدانید، مجلس مصوبه بدهد که وزارت اقتصاد مطالبات خود از بخش خصوصی را که مربوط به سال‌های قبل از ۸۳ است به بازسازی لبنان اختصاص دهد. به این ترتیب هم وصول مطالبات سوخته دولت انجام می‌شود و هم مردم با رضایت کامل پول را می‌دهند.»

■ بگویید تغییر کاربری دهیم

خسروجردی رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت، گاز و پتروشیمی هم گفت: «اگر موسسه، ستاد یا مجموعه دولتی قوانین را زیر پا بگذارد، آیا امکان مقابله با آن را دارید. ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز تندروی دارد. واحدهایی تعطیل شده و جلوی صادرات برخی از اقلام را گرفتند. اگر قرار است برخوردهایی این‌چنینی ادامه یابد، بگویید واحدهای خود را تغییر کاربری بدهیم.»

■ صادرات ارزان، واردات گران

رضایی از بخش تولید آلومینیوم هم گفت: «شرکت‌های دولتی مواد اولیه تولیدی خود را به خارج صادر می‌کنند.

ما گفتیم حالا که فشار هست و برخی LCهای ما با فشارهای آمریکا عملی نمی‌شود، مواد اولیه را صادر نکنید. آقایان وزارت صنایع با تشویق خود باعث می‌شوند مواد اولیه ایران به قیمت ارزان صادر شود و بعد تولیدکنندگان مواد اولیه را با قیمت گزاف از خارج وارد می‌کنند. مواد اولیه داخلی از سوبسید هم برخوردار است که در واقع نصیب مشتری خارجی می‌شود. وی درخصوص بورس فلزات هم گفت: «وقتی بورس فلزات مطرح شد، ما از آن حمایت کردیم اما به جای آوردن الگوی درست، تنها برای خروج از قیمت مصوب، این بورس تشکیل شد. ۷۰ درصد آن هم دولتی است. وقتی قیمت بالا است، وارد بازار می‌شوند. اما وقتی قیمت پایین است، دنبال وضع تعرفه هستند.»

■ زیاد اعتراض کنیم، مواخذه می‌شویم

آخرین کسی که به نیابت از بخش خصوصی سخن گفت، علینقی خاموشی بود: «یادم افتاد از جمله مشکلاتی که مجلس باید به آن عنایت کند این است که در مجلس سوم و چهارم در اثر سیاست‌هایی، فرمان نیمه‌رسمی صادر شد که وزارتخانه و موسسات دولتی رو به خودکفایی بروند. یعنی خودشان برای درآمدزایی تلاش کنند. آن موقع درآمدزایی کشور کم بود و بودجه کمبود داشت. اما امروز وضع خوب است با این وجود هنوز همان مصوبه به جای خود باقی مانده است. فشارهای زیادی روی تولید باقی مانده است که از سوی موسسات و ارگان‌ها تحلیل می‌شود. این سازمان‌ها برای دسترسی به منابع زیاده‌طلبی می‌کنند. بد نیست مجلس با توجه به تغییر اوضاع، این نکته را هم مورد توجه قرار دهد. دوم آنکه انتظار دارم مجلس با تشکیل کمیسیون ویژه راهبردهای اصل ۴۴، برای ایجاد فعالیت جدید دولتی محدودیت ایجاد کند. گرچه هنوز محدودیتی در ایجاد فعالیت جدید دولتی نمی‌بینیم. شرکت‌های دولتی برای بزرگ شدن اقدام می‌کنند. ما فقط زبان اعتراض داریم. اعتراض هم زیاد شود، مورد مواخذه قرار می‌گیریم.»

دریافت ۸۰۰ میلیارد تومان اعتبار از لایحه متمم بودجه

لیلا لطفی: محمد صمدزاده بعد از گذشت بیش از یازده ماه از استقرارش در دفتر آب و خاک جهاد کشاورزی از خبرنگاران دعوت کرد تا آنها در مورد سیاست‌های جدید معاونت و برنامه‌های در دستور کار آن مطلع شوند. روز گذشته معاون آب و خاک جهاد کشاورزی مدیران حوزه آب وخاک را در کنار خود داشت تا ضمن ارائه گزارشی از عملکرد خود به پرسش‌های خبرنگاران پاسخی جامع‌تر دهند.

■ ■ ■

خبرنگار شرق در مورد میزان اعتبارات سال جاری و درصد تحقق اهداف سال جاری بر مبنای آن اعتبارات سئوال کرد، صمدزاده در پاسخ گفت: «در قانون برنامه مجموع عملیات آب و خاک معادل ۲ میلیون هکتار است. در مقابل مجموع اعتبارات پیشنهادی معادل همین تعهدات است ولی رقم‌های تخصیصی آن کمی متفاوت است. در واقع مجموع اعتبارات تصویبی ۱۶۹ میلیارد تومان است که ما برای تامین نیاز معاونت درخواست کردیم در لایحه متمم بودجه ۸۰۰ میلیارد تومان به بخش اختصاص یابد.»

خبرنگاری در مقابل این توضیحات پرسید چطور انتظار دارید سه برابر آنچه اختصاص داده شده در متمم پذیرفته شود؟ در پاسخ صمدزاده گفت: «این اعتبارات، اعتبارات ملی است و ما در سطح استانی ۳۰ درصد اعتبار داریم. در ضمن جدا از اعتبارات استانی و ملی، ۲۲/۵ درصد اعتبارات مربوط به اشتغال و کارآفرینی را داریم. در نتیجه مجموع اعتبارات چیزی حدود ۲۵۰ میلیارد تومان است.»

در تکمیل گفته‌های او یکی از مدیرانش گفت: «در حال حاضر ارقامی که اعلام شده نهایی نشده است در نتیجه ۱۶۹ میلیارد تومان همان رقم قطعی مد نظر است.»

خبرنگاری پرسید اعتبارات سال ۸۵ کاهش نیافته است؟ افضلی مدیر طرح و برنامه صمدزاده گفت: «امسال نسبت به سال گذشته سرجمع اعتبارات ۱۲ درصد کاهش داشتیم؛ البته این موضوع بدین معنی نیست که منابع تامین نخواهد شد، بلکه ما امیدواریم با توجه به تصویب رقم متمم بودجه به هدف برنامه دست یابیم.»

اما قاسمی در ادامه این پاسخ اذعان کرد: «اگر اعتبارات ملی با ۳۰ درصد اعتبارات استانی را سرجمع بگیریم نه‌تنها کاهش نداشتیم بلکه ۱۷/۵ درصد در تامین اعتبارات رشد داشته‌ایم.»

■ ■ ■

سهم تسهیلاتی که بانک به صورت تفکیک شده به طرح‌های آب و خاک اختصاص خواهد داد، پرسش یکی از خبرنگاران بود که در پاسخ به او معاون آب و خاک وزارتخانه اعلام کرد: «بخشی از اعتبارات بانک، اعتبارات تملک دارایی سرمایه است که به صورت بلاعوض به عهده بهره‌برداران قرار می‌گیرد، بخشی دیگر به صورت کمک‌های فنی و اعتباری است که به صورت یارانه پرداخت می‌شود.» او افزود: طبق قانون بودجه، ۸۵ درصد اعتبارات تجهیز و نوسازی اراضی به صورت بلاعوض داده می‌شود و مابقی را کشاورز پرداخت می‌کند. ولی در شبکه‌های فرعی ۵۰ درصد به صورت بلاعوض و ۵۰ درصد بسته به نوع عملیات با سود و کارمزد پایین از محل بودجه فنی و اعتباری تامین می‌شود.

■ ■ ■

درصد جذب بودجه ۸۵ پرسش دیگری بود که در مقابل آن معاون آب و خاک وزیر کشاورزی گفت: «در مجموع به طور متوسط ۵۰ درصد اعتبارات تخصیص یافته است. مثلاً در جریان اجرای شبکه‌های آبیاری تحت فشار صددرصد اعتبارات به صورت شناور تخصیص یافته است. در خصوص کمک‌های فنی و اعتباری نیز با بانک قرارداد بسته شده که امیدواریم در اختیار کشاورز قرار بگیرد. در مورد تجهیز و نوسازی مطمئناً با شروع کار تا پایان فصل برداشت کلیه منابع موجود جذب خواهد شد.»

او در ادامه درباره پرسشی که از روند برداشت از حساب ذخیره ارزی دربرداشت اعلام کرد: «در زمینه پروژه‌های آب و خاک برداشتی از حساب ذخیره ارزی صورت نگرفته چون هنوز به خواست ما پاسخی داده نشده و هنوز مصوبه‌ای اعلام نشده است.»

■ ■ ■

در آغاز جلسه پرستار مدیرکل دفتر تجهیز و نوسازی اراضی و توسعه شبکه‌های آبیاری و زهکشی در مورد وضعیت شبکه‌ها صحبت کرد. او اعلام کرد از مجموع اراضی کشور ۴۰ درصد تحت پوشش شبکه‌های مدرن و ۶۰ درصد تحت پوشش شبکه‌های سنتی است.

در مقابل خبرنگار شرق در خصوص منابع موجود، منابع مورد نیاز طرح و روند اجرای طرح سئوال کرد. پرستار در مقابل گفت: در سال جاری اعتبارات تجهیز و نوسازی اراضی ۳۰ درصد کاهش یافته است. میزان اعتبارات این بخش در سال ۸۴، ۴۱ میلیارد تومان بود ولی امسال به ۳۲ میلیارد تخصیص رسیده است و این در حالی است که آنچه در برنامه برای رسیدن به هدف برنامه پیش‌بینی شده بود ۱۵۰ میلیارد تومان است. برای تجهیز و نوسازی سنتی در اراضی نیز ۶۰ میلیارد تومان اعتبار تامین شده است تا در پایان سال، ۷۵ هزار هکتار تجهیز شود. البته این رقم نهایی نیست چون میزان اعتبارات استانی نهایی نشده است. اما برای تجهیز و نوسازی که در دستور کار تعاونی‌های تولید است باید بگوییم به ۹۳ میلیارد تومان نیاز است که ۱۸ میلیارد آن تخصیص یافته است.

■ ■ ■

مبهم بودن روند اجرای طرح‌های فرعی پرسش خبرنگاری بود که در پاسخ او صمدزاده اعلام کرد: در جریان اجرای برنامه در بین جهاد کشاورزی و وزارت نیرو هیچ هم‌پوشانی وجود ندارد. وظایف هر بخش مشخص است. اگر در سال‌های گذشته مشکلی بوده به جهت تخصیص نیافتن منابع مورد نیاز در شبکه‌های فرعی برخلاف شبکه‌های اصلی بوده است. از دو سال پیش طرح‌های مطالعاتی که بر روی سدها آغاز شده محققان در کنار بررسی احداث سدها و اعتبارات مورد نیاز آنها، بحث شبکه‌های فرعی آنها را مطالعه و اعتبارات موردنیاز آن را مورد ارزیابی قرار داده‌اند. اکنون کلیه امور به صورت پیوسته و هماهنگ پیش می‌رود.

■ ■ ■

همچنین در این نشست احمدپور- مدیرکل بهبود و توسعه روش‌های آبیاری وزارت جهاد کشاورزی- نیز به بهینه‌سازی مصرف آب اشاره کرد و گفت: برنامه‌هایی برای افزایش راندمان آب داریم تا از آبی که در دسترس ما قرار دارد بهترین استفاده را کنیم که یکی از این روش‌ها برای رسیدن به اهداف ما توسعه سیستم‌های آبیاری تحت فشار است که در سیستم‌های بارانی تا ۷۰ درصد و در قطره‌ای تا ۹۰ درصد راندمان را افزایش می‌دهد.

او افزود: تاکنون ۵۷۰ هزار هکتار از اراضی، زیر پوشش سیستم‌های آبیاری تحت فشار رفته که رقم بسیار رضایت‌بخشی است.

علیرضا نوربخش- مدیر دفتر هماهنگی پروژه مشترک با بانک کشاورزی معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی- نیز در این نشست از اجرای طرح جامع آب و خاک البرز خبر داد و گفت: در این پروژه مسائل مختلف مربوط به وزارت نیرو و محیط زیست و سایر سازمان‌ها در قالب یک مدیریت ساماندهی شده است؛ همچنین در این پروژه با استفاده از تسهیلات بانک جهانی تجربیاتی که در این زمینه در کشورهای دیگر وجود دارد در بخش‌های مختلف استفاده می‌شود.

وی زمان اجرای این پروژه را حدود هفت سال عنوان کرد و افزود: اعتبارات این پروژه ۲۱۰ میلیون دلار است که حدود ۱۲۰ میلیون دلار آن از منابع بانک جهانی و ۹ میلیون نیز از منابع ریالی داخل کشور تامین می‌شود.

چرخ‌های مربع

مبارزه با مفاسد اقتصادی

از شعار تا عمل

دکتر سعید شیرکوند

در ایام انتخابات ریاست‌جمهوری یکی از شعارهایی که اکثر کاندیداها خصوصاً رئیس‌جمهور فعلی بر آن تاکید و تکیه می‌کردند ضرورت مبارزه با مفاسد اقتصادی بود. گستره این شعار از نظر رئیس‌جمهور فعلی آن‌چنان گسترده بود که در اکثر قریب‌به‌اتفاق مصاحبه‌ها و سخنرانی‌ها ترجیع‌بند ایشان مبارزه با مفاسد اقتصادی بود و به صراحت اعلام می‌کردند که می‌خواهند با شجاعت و تهور وارد حریم ممنوعه باندهای مافیایی و قله‌های ثروت و قدرت شده و ریشه این ناهنجاری را بخشکانند. طرح چنین مباحثی در کشور ما تازگی ندارد، در حافظه نزدیک این کشور یعنی در نیم قرن اخیر اصلی‌ترین شعار مخالفین دولت‌ها همین شعار بوده است. طی سال‌های حاکمیت جمهوری اسلامی نیز در مقاطع مختلف این آرمان‌ها و آرزو برای مبارزه با مفاسد اقتصادی به گونه‌های مختلف توسط افراد مختلف مطرح شده است و تحت لوای مبارزه با غارتگران بیت‌المال، مافیای نفتی و مفسدان اقتصادی این بحث به عرصه رسانه‌ای کشور کشانده شده است و البته هنوز هم در برخی از سایت‌ها و رسانه‌های وابسته به دولت و حاکمیت بر طبل آن کوبیده می‌شود، غافل از آنکه اگر این معضل دیرپا به این روش‌های سنتی و هیاهوهای بی‌حاصل قابل چاره بود تاکنون چاره شده بود. جهت جلوگیری از تداوم این وضعیت تکراری و فهم دقیق‌تری از پیامدهای منفی این روش‌های سنتی نکاتی چند را متذکر می‌شود.

۱- مبارزه با مفاسد اقتصادی از نظر شرعی، عقلی و اقتصادی یک ضرورت تام و تمام برای اقتصاد هر کشوری است و بدون مبارزه اصولی و بنیادین با این پدیده امکان دستیابی به اقتصاد رقابتی، شکوفا و توسعه‌یافته امکان‌پذیر نیست. لذا نگارنده به جد و به طور اصولی قائل به این مبارزه است و آن را برای اقتصاد کشورمان از هر امر دیگری ضروری‌تر می‌داند.

۲- انجام اقدامات شعاری و طرح این گونه مباحث در مرحله رسانه‌ای و عمومی (آن‌گونه که در سال‌های گذشته در این کشور رایج بوده است) بدون به‌کارگیری روش‌های نوین و ضابطه‌مند نه تنها به نفع اقتصاد کشور نیست بلکه اثرات منفی آن بسیار زیاد است. زیرا همان‌گونه که امروزه شاهد هستیم اعتماد مردم نسبت به این شعارها از بین رفته و می‌رود و در نتیجه جامعه نسبت به مفاسد اقتصادی و مبارزه با آن فاقد حساسیت می‌شود. از سوی دیگر به روشنی مشاهده کرده و می‌کنند که کسانی که دعوی مبارزه با مفاسد را دارند تنها به دادن شعارها و دستگیر کردن عده‌ای می‌پردازند که جز مخدوش کردن مرزهای فساد، اشتباه و سوءتدبیر نتیجه دیگری در بر نداشته است. امروز این سئوال به طور جدی قابل طرح است که دولت نهم در زمینه مبارزه با مفاسد اقتصادی چه راهکارهای اصولی را در دستور کار قرار داده است؟

۳- تکرار این فضاسازی‌ها هرچند سال یک بار تحت یک عنوان جدید و پر کردن فضای رسانه‌ای کشور و سپس هیچ! امید به مبارزه با مفاسد اقتصادی را در جامعه و نزد مردم به ناامیدی تبدیل می‌کند و بدیهی است که در چنین فضایی بازگرداندن این امید به مردم تقریباً ناممکن می‌شود.

۴- محدود کردن مبارزه با مفاسد اقتصادی به جنجال‌های رسانه‌ای (بدون چارچوب قضایی شفاف برای اثبات ادعا) به طوری که هرگونه که می‌خواهند نسبت به افراد، شرکت‌ها و سازمان‌ها افشاگری کنند بزرگترین خدمت به مفسدان اقتصادی است زیرا در چنین فضای مه‌آلود و پر از سره و ناسره تنها این مفسدان هستند که می‌توانند خود را بی‌گناه جلوه دهند و این صاحبان سرمایه و ثروت مشروع و قانونی هستند که زیان می‌بینند زیرا امکان دفاع از سرمایه و ثروت خویش را ندارند. در چنین فضایی که حق و باطل درهم آمیخته می‌شوند زیان به فعالان درستکار اقتصادی وارد می‌شود.

۵- هیاهوهای انجام شده تحت عنوان مفاسد اقتصادی بدون آنکه به طور دقیق و اصولی ابعاد آن شناخته شده باشند موجب شده است که یکی از بهترین ابزارهای مورد نیاز مدیران اقتصادی که همانا ریسک‌پذیری در تصمیم‌گیری است از آنان ستانده شود. این بحث بارها در سطوح مدیران عالی و میانی کشور مطرح شده است که اگر کار نکنیم مجازات نمی‌شویم ولی اگر بخواهیم با شجاعت و قبول ریسک یک تصمیم مدیریتی بگیریم با دستگاه‌های مختلف و رسانه‌های گوناگون روبه‌رو خواهیم شد که تفاوت میان مفاسد اقتصادی یا خطای تصمیم‌گیری را مترادف می‌دانند. نکات فوق‌الذکر تنها بخشی از خسارات و زیان‌های مربوط به طرح شعاری و بدون برنامه مبارزه با مفاسد اقتصادی است. امروزه اکثر کشورهای توسعه‌یافته مبارزه با مفاسد اقتصادی را به طور جدی در دستور کار خویش دارند و با تدوین راهکارهای اصولی و دقیق و ایجاد شفافیت لازم در حوزه‌های تصمیم‌گیری دادن آزادی‌های اصولی و همه‌جانبه به مطبوعات (با شرط مستدل و پاسخگو بودن در مقابل ادعا)، قانون مبارزه با پولشویی، تقویت و تطبیق اختیارات یا مسئولیت در نهادهای صنعتی، نظام قضایی مستقل، سریع، بی‌طرف و بسیاری اصول دیگر به این مهم نائل شده‌اند.